

1. feladat (11 pont)

Hol és milyen típusú szakadása van az

$$f(x) = x \operatorname{arctg} \frac{1}{x(x-1)}$$

függvénynek?

A arctg függvény mindenhol folytonos, és folytonos függvények kompozíciója valamint hányadosa is folytonos, amennyiben a nevező nem 0 (**2p**), így a függvénynek csak az $x = 0, 1$ pontokban van szakadása (**1p**).

A arctg függvény korlátos (**2p**), így $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$ (**1p**), tehát az $x = 0$ pontban a függvénynek megszüntethető szakadása van. (**1p**)

$$\lim_{x \rightarrow 1\pm} f(x) = \lim_{y \rightarrow \pm\infty} \operatorname{arctg} y = \pm \frac{\pi}{2}, \quad (\mathbf{3p})$$

tehát az $x = 1$ pontban a függvénynek véges ugrása van. (**1p**)

2. feladat (11 pont)

Adja meg az alábbi függvény deriváltfüggvényét, valamint érintőegyenésének egyenletét az $x_0 = 0$ pontban:

$$f(x) = \sqrt[5]{x^3} (\operatorname{sh} \sqrt[5]{x})^2.$$

$x \neq 0$ esetén a szorzat-, illetve összetett függvény deriválási szabályából

$$f'(x) = \frac{3}{5} x^{-\frac{2}{5}} (\operatorname{sh} \sqrt[5]{x})^2 + 2 \sqrt[5]{x^3} \operatorname{sh} \sqrt[5]{x} \cdot \frac{1}{5} x^{-\frac{4}{5}} \operatorname{ch} \sqrt[5]{x}. \quad (\mathbf{4p})$$

$$f'(0) \stackrel{\mathbf{1p}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[5]{x^3} (\operatorname{sh} \sqrt[5]{x})^2}{x} \stackrel{\mathbf{2p}}{=} \left(\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{sh} \sqrt[5]{x}}{\sqrt[5]{x}} \right)^2 \stackrel{\mathbf{1p}}{=} \left(\lim_{y \rightarrow 0} \frac{\operatorname{sh} y}{y} \right)^2 \stackrel{\mathbf{1p}}{=} \left(\lim_{y \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ch} y}{1} \right)^2 = 1.$$

Mivel $f(0) = 0$, így az érintő egyenlete $y = x$ (2p)

3. feladat (6+5 pont)

Számolja ki az alábbi határértékeket

$$a) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ch}(2x) - 1}{\operatorname{tg}^2(3x)}, \quad b) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sin x)^{\frac{1}{\cos x}}.$$

a) $\frac{0}{0}$ típusú határérték:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ch}(2x) - 1}{\operatorname{tg}^2(3x)} \stackrel{2p}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2\operatorname{sh}(2x)}{2\operatorname{tg}(3x) \frac{3}{\cos^2(3x)}} \stackrel{2p}{=} \frac{1}{3} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{sh}(2x)}{\sin(3x)} \stackrel{1p}{=} \frac{1}{3} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2\operatorname{ch}(2x)}{3\cos(3x)} \stackrel{1p}{=} \frac{2}{9}$$

b) 1^∞ típusú határérték:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sin x)^{\frac{1}{\cos x}} \stackrel{2p}{=} e^{\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\ln(\sin x)}{\cos x}} \stackrel{2p}{=} e^{\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\frac{\cos x}{\sin x}}{-\sin x}} \stackrel{1p}{=} e^0 = 1.$$

4. feladat (9 pont)

Hol konvex, illetve konkáv az $f(x) = (x^2 + 4x + 2)e^{-2x}$ függvény?

$$D_f = \mathbb{R}, \quad f'(x) \stackrel{2p}{=} (2x + 4)e^{-2x} - 2(x^2 + 4x + 2)e^{-2x} = (-2x^2 - 6x)e^{-2x},$$
$$f''(x) \stackrel{2p}{=} (-4x - 6)e^{-2x} - 2(-2x^2 - 6x)e^{-2x} = (4x^2 + 8x - 6)e^{-2x} = 0,$$

az $x_{1,2} = \frac{-8 \pm \sqrt{64 + 96}}{8} = -1 \pm \frac{\sqrt{10}}{2}$ pontokban (2p), vagyis a függvény a $\left[-\infty, -1 - \frac{\sqrt{10}}{2}\right]$ valamint a $\left[-1 + \frac{\sqrt{10}}{2}, \infty\right]$ intervallumokon konvex, a $\left[-1 - \frac{\sqrt{10}}{2}, 1 + \frac{\sqrt{10}}{2}\right]$ intervallumon pedig konkáv. (3p)

5. feladat (8 pont)

Létezik-e az

$$f(x) = \frac{x^2 + 2x - 4}{x - 2}$$

függvénynek minimuma, illetve maximuma a $[0, 3]$, valamint a $[3, 6]$ intervallumon? Ha igen, mennyi?

$\lim_{x \rightarrow 2^\pm} \frac{x^2 + 2x - 4}{x - 2} = \pm\infty$, vagyis az $[0, 3]$ intervallumon nincs se minimum, se maximum. **(3p)**

A $[3, 6]$ intervallumon a függvény folytonos, tehát Weierstrass 2. tétele miatt felveszi a szélsőértékeit **(1p)**.

$$f'(x) = \frac{(2x + 2)(x - 2) - (x^2 + 2x - 4)}{(x - 2)^2} = \frac{x^2 - 4x}{(x - 2)^2} = 0, \quad \mathbf{(1p)}$$

tehát lokális szélsőértékek a $0 \notin [3, 6]$, $4 \in [3, 6]$ pontokban lehetnek **(1p)**.
 $f(3) = 11$, $f(4) = 10$, $f(6) = 11$, vagyis a minimum 10, a maximum pedig 11 **(2p)**.